

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	ZARYS PRAWA KANONICZNEGO
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	ELEMENTS OF CANON LAW
Kierunek studiów	PRAWO
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	JEDNOLITE MAGISTERSKIE
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	STACJONARNE, NIESTACJONARNE
Dyscyplina	PRAWO KANONICZNE
Język wykładowy	POLSKI

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr Grzegorz Bzdyrak

Forma zajęć(<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	Semestr	Punkty ECTS
wykład			2
konwersatorium	15 (studia stacjonarne) 9 (studia niestacjonarne)	III	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 – znajomość zagadnień z przedmiotu: prawoznawstwo W2 – znajomość zagadnień z przedmiotu: prawo wyznaniowe W3 – znajomość zagadnień z przedmiotu: katolicka nauka społeczna

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – zdobycie i przyswojenie podstawowej wiedzy z zakresu prawa kanonicznego
C2 – udzielenie kompetentnej pomocy w praktyce prawniczej podmiotom, które o tę pomoc wystąpią

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna miejsce i znaczenie nauk prawnych w systemie nauk i ich relacje do innych nauk i dyscyplin naukowych. Student zna strukturę Kościoła i relacje zachodzące między poszczególnymi instytucjami.	K_W01
W_02	Ma uporządkowaną wiedzę o zasadach wykładni prawa kanonicznego	K_W05
W_03	Zna zasady i normy etyczne obowiązujące zarówno w nauce, jak i w przyszłym wykonywaniu zawodów prawniczych.	K_W15
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Posiada umiejętność właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących w celu merytorycznej oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej argumentacji problemów oraz prezentacji ich w zakresie nauk prawnych, w tym w postaci pism procesowych i opinii prawnych.	K_U09
U_02	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych (w tym pism procesowych i opinii prawnych) dotyczących prawa kanonicznego (skarga powodowa).	K_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Jest gotów do oceny poziomu posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie znaczenie odpowiedzialnego wypełniania swojej roli zawodowej także w sytuacjach zmieniających się potrzeb społecznych. Uznaje konieczność rozwoju zawodowego.	K_K01
K_02	Jest przygotowany do przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej. Potrafi wskazywać i rozstrzygać problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną oraz cudzą pracą i działalnością.	K_K04
K_03	Jest przygotowany do inicjowania i realizacji działań na rzecz interesu publicznego, w szczególności projektów społecznych, obywatelskich uwzględniając aspekty prawne. Potrafi przewidzieć wielokierunkowe skutki społeczne i prawne swojej działalności	K_K05
K_04	Jest gotów do samodzielnego podejmowania decyzji w oparciu o normy etyczne i prawne, na podstawie krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy,	K_K06

IV. Opis przedmiotu/trześci programowe

1. Pojęcie i źródła prawa kanonicznego.
2. Miejsce prawa kanonicznego wśród nauk prawnych.
3. Skuteczność prawa kanonicznego w państwowym porządku prawnym – w szczególności reprezentacja kościelnych osób prawnych w stosunkach cywilno-prawnych oraz elementy prawa majątkowego.

4. Prawa i obowiązki wiernych – w szczególności prawo do duchowych dóbr Kościoła (w tym zwłaszcza przyjmowanie chrztu, przyjmowanie Komunii św., sprawowanie pogrzebu), prawo do sądu, prawo i obowiązek prowadzenia działalności apostołskiej, prawo i obowiązek uczestnictwa w życiu publicznym Kościoła oraz obowiązek troski o materialne potrzeby Kościoła.
5. Prawo o sakramentach świętych
6. Zasady partycypacji wiernych świeckich we władzy rządzenia.
7. Elementy prawa karnego.
8. Prawo procesowe w kontekście procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa – w szczególności tytuły nieważności małżeństwa, elementy skargi powodowej, znaczenie adwokata w procesie małżeńskim.

V. Metody realizacji weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny / wykład online	Egzamin/ zaliczenie ustne / w przypadku zajęć online – test na platformie forms	Protokół
W_02 W_03	Wykład konwencjonalny / wykład online	Egzamin/ zaliczenie ustne / / w przypadku zajęć online – test na platformie forms	Protokół
UMIĘTNOŚCI			
U_01	Dyskusja / dyskusja online	Obserwacja	Protokół/ Karta oceny
U_02	Ćwiczenia praktyczne	Praca pisemna	Oceniony tekst pracy pisemnej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja / dyskusja online	Obserwacja	Protokół/ Karta oceny
K_02	Dyskusja / dyskusja online	Obserwacja	Protokół/ Karta oceny
K_03 K_04	Dyskusja / dyskusja online	Obserwacja	Protokół/ Karta oceny

VI. Kryteria oceny, uwagi

Ocena niedostateczna

(W) – student nie wie, czym jest prawo kanoniczne, jakie jest jego miejsce wśród nauk prawnych i nie jest w stanie wskazać podstawowych instytucji właściwych dla prawa kanonicznego

(U) – student nie potrafi zastosować zdobytej wiedzy do rozstrzygnięcia, czy postawiony problem dotyczy zakresu prawa kanonicznego, ani nie potrafi w minimalnym stopniu wskazać elementów skargi powodowej

(K) – student nie rozumie, dlaczego prawo kanoniczne może być przydatne w pracy zawodowej i nie dostrzega potrzeby podnoszenia własnych kwalifikacji i dobywania wiedzy

Ocena dostateczna

(W) – student wie, czym jest prawo kanoniczne i zna wybrane instytucje właściwe dla tego prawa

(U) – student potrafi ocenić, czy postawiony problem dotyczy zakresu prawa kanonicznego i potrafi wskazać elementy skargi powodowej

(K) – student rozumie przydatność prawa kanonicznego w pracy zawodowej, ale nie wykazuje zainteresowania podnoszeniem własnych kwalifikacji w tym przedmiocie

Ocena dobra

(W) – student wie, czym jest prawo kanoniczne, jakie jest jego miejsce wśród nauk prawnych, orientuje się w strukturze organizacyjnej Kościoła i zna większość instytucji właściwych prawu kanonicznemu

(U) – student potrafi ocenić, czy postawiony problem dotyczy zakresu prawa kanonicznego oraz jest w stanie zaproponować możliwości prawne jego rozwiązania, jak również potrafi zredagować pismo procesowe

(K) – student rozumie przydatność prawa kanonicznego w pracy zawodowej i wie, w jaki sposób może podnieść własne kwalifikacje w tym przedmiocie

Ocena bardzo dobra

(W) – student wie, czym jest prawo kanoniczne, jakie jest jego miejsce wśród nauk prawnych i zna strukturę organizacją Kościoła oraz instytucje właściwe dla prawa kanonicznego

(U) – student potrafi ocenić, czy postawiony problem dotyczy zakresu prawa kanonicznego oraz jest w stanie wskazać możliwości prawne jego rozwiązania, jak również potrafi zredagować pismo procesowe z uwzględnieniem wszystkich jego elementów

(K) – student rozumie przydatność prawa kanonicznego w pracy zawodowej i konieczność podnoszenia kwalifikacji w tym przedmiocie.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15/9
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	45/51

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Źródła prawa Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Paulii PP. II promulgatus (25.01.1983), AAS 75 (1983), pars II, s. 1-317; tekst polski: Kodeks Prawa Kanonicznego, przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu, Poznań: Pallottinum 1984. Congregazione per la Dottrina della Fede, Nota dottrinale circa alcune questioni riguardanti l'impegno e il comportamento dei cattolici nella vita politica (24.11.2002), „Origins” 32 (2003), s. 537-543; tekst polski: Kongregacja Nauki Wiary, Nota doktrynalna o niektórych aspektach działalności i postępowania katolików w życiu publicznym, „L'Osservatore Romano” 2 (250) 2003, s. 49-54.
Literatura podstawowa Majer, Piotr (red.). 2011. Codex Iuris Canonici. Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego, edycja polska na podstawie wydania hiszpańskiego. Kraków: Lex a Wolters Kluwer business. Rozkrut, Tomasz. 2009. „Fundamentalne znaczenie skargi powodowej w kanonicznym procesie małżeńskim (KPK, kan. 1501-1506).” Kieleckie Studia Teologiczne 8:135–146.
Literatura uzupełniająca
Bzdyrak, Grzegorz. 2017. „Prawne gwarancje autonomii i niezależności Kościoła katolickiego w Polsce w zakresie władzy jurysdykcyjnej w sprawach małżeńskich.” Przegląd Sejmowy 4(141):19–37. Romanko, Agnieszka. 2017. „Współdziałanie wiernych chrześcijan świeckich we władzy rządu w

organach kolegialnych Kościoła partykularnego.” *Journal of Modern Science* 34(3):11–28.

Rozkrut, Tomasz. 2018. „Rola adwokata w zreformowanym procesie małżeńskim.” *Biuletyn Stowarzyszenia Kanonistów Polskich* 28(31):143–161.

Sitarz, Mirosław. 2013. „Skuteczność kościelnych aktów administracyjnych w polskim porządku prawnym. Zarys problematyki.” W *Servabo legem tuam in toto cordemeo*. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Józefowi Krzywdzie CM, Dyrektorowi Instytutu Prawa Kanonicznego UPJPII z okazji 70. rocznicy urodzin, red. A. Zakręta, A. Sosnowski, 441–457. Kraków: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Wydawnictwo Naukowe 2013.

Słowikowska, Anna. 2017. „Podstawy prawne odpowiedzialności wiernych za materialne potrzeby Kościoła.” *Kościół i Prawo* 6(19), nr 2:123–141, DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/kip.2017.6.2-10>.

Wierzbicki, Piotr. 2016. *Współpraca wiernych świeckich z duchownymi w Kościele partykularnym według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku*. Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL.